

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ներկայ 1896 տարեկանի Պնդկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր " " 1/2 " 4 " " " 1/4 " 2 " Արտատպանի համար " 10 " " " 1/2 " 5 " Կանխիկ վճարելի	Համայն քրտն եւաղն խրկի հետեւեալ հասցեով ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ) Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България),	Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)	Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ լին զրկուիւ եւ յարմար դատ- ուածներն միայն կը հրատարակ- ուին ամբողջովին կամ մասամբ: Ծանոցմանց տողը 20 տնկիւմ կընք կամ սեւի սեւագիւծի համար 25 աւ 100 զեղ կը լինի:
--	--	--	--

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վառնաի երիտասարդութեան մէկ նոր ձեռնարկը, որոյ վրայ հա- կիրճ տեղեկութիւն մը տուած ենք թերթին չորրորդ երեսին մէջ, կը ներշնչէ մեզ մէկ քանի խորհրդա- ծութիւններ վիճաբանութեան և կուսակցական յարաբերութեանց մասին:

Վիճաբանութիւնը իր օրինա- ւոր ձևին մէջ շատ օգտակար բան մ'է. տարբեր կարծիքներու, հա- կառակ սկզբունքներու փաստական ընդհարում մ'է, որ կրնայ միա- քերը լուսաւորել, խնդրոյ մը օրի նաւոր լուծումը փութացնել, վիճող ներուն և ուկնդիրներուն մտային պաշարը աւելցնել, անոնց դատելու և խօսելու կարողութիւնը սրել և կարծիքի ազատութեան սկզբունքը յարգելի դարձնելու և տարա- ծելու նպատակ:

Իսկ երբ վիճաբանութիւնը կառ- նէ աշակերտ ձև մը, երբ կը ըլլի անձնական և կուսակցական կերքի ըէ և անխոստովանելի դիտումնե- ըէ, կը փօխուի յայնժամ ստորին տեսակէ և ամեն կերպով վնասա- կար փողոցային մի կուռի: Տրա- մաբանութիւն և ուղղամտութիւն ալ այնպիսի գործ չունին, զազիր կերքեր երեւան կուգան իրենց նող կալի մերկութեամբ, փաստորն կը փայլին իրենց բացակայութեամբ, և անոնց տեղը կը բռնեն անար- գանք և նախատինք, որոցմով իւ- ռաքանչիւր կողմը կը ջանայ ան- պատճառ յաղթող հանդիսանալ:

Վիճաբանութեան այսպիսի տա- ռասերում մը կը ծառայէ միայն տ- տ'իւրութիւն և հակառակութիւն ս'ը մանելու և զօրացնելու, կերք'րու միշտ նոր ճարակ հայթայթելով: Նա կը գործէ բարոյական սուերներ միայն, անպայման թշնամի բա- նակներու վերածելով այն կուսակ- ցութիւնները, որ իրր ծնունդ ան- կեղծ համոզումներու՝ պարտէին միշտ յարգելի զիրար:

Մեր ազգ. կեանքի նորագոյն շրջանին մէջ անսուեցան երեւոյթ- ներ որք պահ մ' ենթադրել տուին թէ վէճ և կուսակցութիւն կը ըս- պառնան մեր մէջ ալ այլանգակու-

թեան բարձր աստիճանի մը հաս- նելով՝ իրր տարախոսիկ ակառ վա- ռակ'ը զմեզ. երկիւղը մեծ էր, բայց բարեբաղդաբար չիրականա- ցաւ. կերք'րն աւելի հանդարտած կերեին այժմ և ամեն ոք կուզէ խոյս տալ վիճաբանութեան տեղի չտալու համար կերքերու գրգռու- թեան:

Այսքանը բաւ չէ սակայն: Լաւագոյն է անշուշտ բնաւ չվի- ճարանիլ, քան վիճարանիլ անպա- տէհ և ապօրէն նկանակով. բայց ին- չու համար չվիճինք օրինաւորապէս, չունենամք կանոնաւոր վիճարանու թիւններ և զրկուինք անոնց օ- դուներէն. ինչու համար ետ կե- նանք ջանալէ զիրար լուսաւորել և համազել, որ միանգամայն մեր մը- տաւոր ընդունակութեանց ու հա- մերաշխութեան ոգւոյն զարգաց- ման սատարող միջոց մ'է: Ինչու համար շահեկան խնդիրներ հրա- պարակային լուրջ քննադատու- թեան չենթարկենք այնպիսի ժա- մանակ մը, որ մեր ազգ. կեանքին կ'նստական խնդիրներով բարդուած մէկ շրջանը կը կազմէ:

Մենք կը կարծենք թէ ամեն խոհուն և պարկեշտ մարդու հա- մար պարտականութիւն մ'է՝ ջա- նալ իր շրջանակի մէջ բացատրելու կանոնաւոր վիճաբանութեան պէտ- քը և օգուտները. ապարդիւն չի մնար այդ ջանքը. Հայ ազգը ու- նի առողջ դատողութիւն. նա կա- ռող է շուտով ըմբռնել, երբ կու- չում ունիցողները լաւ կատարեն ի- ընց առաջնորդութիւնը գաղափա- ըի տշխարհին մէջ:

Պէտք էր որ մենք մեր վրայ շատ ուղորմելի մի գաղափար ունենա- յինք, ասոր հակառակ կարծելու համար թէ մեր մէջ կարելի չէ վի- ճարանութիւնը պահել իր օրինա- ւոր սահմանին մէջ, քանզի տակա- լին ընդունակ չ'ենք անկողմնակալ ուշադրութեամբ մտիկ ընելու հա- կառակ կարծիքն'ը և յարգելու գաղափարի ազատութիւնը:

Այո, անտրամաբանական է և ան- պատուաբեր մեզ համար՝ ենթա- դրել թէ Հայերը չ'են կրնար իրա- ղու հետ վարուիլ ներդաւմիտ ոգ- ւով, մինչ իսլամական աններողու-

թեան կուտան ըրբաւոր զահիր. թէ նաքա իրարու մոքի վրայ բըւ- նանալ կը նկրտին, մինչ օտար բըւ- նութեան դէմ կուռ կը մղն. թէ չ'են զիտ'ը իրարու անհատական ազատութիւնը յարգել, թէ և ազ- գային ազատութեան համար իրենց արիւնը կը թափն:

Հեռի մեզմէ այդ անպատուաբեր հակասութիւն:

Վիճաբանինք:

ԹՈՒՐԻՑԻՈՅ

ՄՏԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Արժանահաւատ աղբիւրներէ քաղ- ուած տեղեկութիւններ կը հա- ւաստեն թէ Սուլթանը և թուրք կառավարութիւնը մեծ մտահոգու- թեան մէջ են երկրին վիճակին և ապագային նկատմամբ, որովհետեւ կայսրութեան ամեն կողմեր գըժ- ուարութիւնները հետզհետէ կա- լենան:

Մէքքէի Ճիտտէի Թայֆաի և Հալէպի վիսուարները ըմբոստու- թեան դրօշը պարզած են, կամ, անկարգապահութեան երկիւղալի նշաններ ցոյց կուտան, ինչպէս հը- րատարակիչները մեր նախընթաց թուով. թուրք վիսուարը դրամ և հաց կաղապակէ և անհաւանական չէ որ պահմը քրիստոնէից կանո- նաւոր կոտորածները գաղբին զին- ուորներուն գործադուլով: Տիւրքի- ները կը սպառնան նոր փորձանք գառնալ թուրքիոյ գլխին և Մա- կեդոնիոյ ապստամբական շարժում ն'ըը չ'են գաղբիր:

Քիւրտները սկսած են ապստամ- բել և գիւղեր թալանել, առանց խտիր գնելու քրիստոնեայ և իսլամ ընտկիչներու միջև:

Կրնա՞նք ապստամբութիւնը թուրքիոյ կը պատճառէ անձկու- թեանց մեծագոյնը: Կրնա՞նք կը մերժեն ընդունել Ք. Դրան զիջու- ղութիւնները և մեծագոյն քաղա- քական արտօնութիւններ կը պա- հանին: Թուրք շրջանակներու մէջ սա ընդհանուր կարծիքը կը ակն- թէ թուրքիոյ համար մեծ սխալ մ'եղաւ կորսնցնել Անկիլիոյ համակ- ըութիւնը և թէ Անկիլիոյ կը քա- ջալներ կրնա՞նք ապստամբութիւնը

վրէժն առնելու համար այն անյա- ջողութեան, զոր նա կրնց հայկա- կան խնդրոյն մէջ, թուրք'րը շատ կը վախնան որ հակառակ տէրու- թեանց ջանքերուն՝ կրնա՞ն պատ- ճառ ըլլայ Արեւելեան խնդրոյն վ' ըաբացման: Դուռը հրահանգ տու- ւաւ ուր որ անկ է, խիստ հակա- ղութեան ենթարկել քրիստոնեայ պաշտօնականներու շարժումները:

Մեծ յուզում կը տիրէ Կ. Պոլ- սոյ Յոյներուն մէջ, որք կը հա- լածուին կրէտէի ապստամբութեան պատճառաւ:

Այժմ հանգստութեան ժամերը անծանօթ են կայս'րական պալա- տին. Սուլթանը ժամանակ չգտն'ը քննալու իսկ, և նա չափաչանց կաշխատի կայսրութիւնը ազատ- լու այն վտանգներէն որ կը սպառ- նան անոր գոյութեան:

«Վայրկեաններ կան, կըսէ Տէյ- լի Նիուզի Կ. Պոլսական թղթա- կիցը, ուր չափազանցութիւն չե- ընիր կարծել թէ թուրքիա հա- սած է իր վախճանին սկիզբը»:

Իսկ մենք կը կարծենք իրաւա- ցի պատճառներ ունենալ՝ աւելի յառաջ երթալու և պարզապէս ը- սելու թէ թուրք պ'տուութեան վախ ճանը մօտալուտ է և որքան եւրո- պան ուշանայ վերջնական կար- գադրութիւն մ' ընելու թուրքիոյ համար, այնքան տ'ղի տուած պի- տի ըլլայ միայն նորանոր շարժե- ղու և խժգժութեանց, առանց գէթ առժամապէս ապահովել յաջողու- երկրին այժմեան վարչութեան գո- յութիւնը:

Թուրք կառավարութիւնը որ- քան ալ մոտհոգ լինի և ջանայ բա- ընելու իրաց կոյցութիւնը, ապար- գիւն պիտի մնան իր ջանք'ը, ո- ղոց կը պակտին նպատակայարմար ուղղութիւն և յաջողութեան ուրիշ տարրեր:

Դժբաղդաբար գիւտնադիտու- թիւնը ինչպէս իր գործերէն կ'երեւի այս մասին կը խորհի բոլորովին տարբեր կ'ըլլա՞նք: Ապագայն պիտի տայ իր վճիռը այս անհամաձայնու- թեան մէջ, որ կը տ'նսուի գիւա- նապիտակուն տաղանդին և հասա- ղակ մահկանացուներու պարզ խել քին միջև:

ՆԵՐՍԻՍ ՊԱՏՐԻԱՐԻ ԿՏԱԿԸ

Տիար Մինաս Չերազ իր թիւթին մէջ կը յայտարարէ և փաստերով կը հաստատէ թէ անվաւեր և չինծու է այն գրութիւնը, զոր "Արաքս" հրատարակիչ իւր կը տակ հանգուցնայ Ներսէս պատրիարքին:

Այս առթիւ Տիար Չերազ կիմացնէ թէ հոգեւոր պարծապեան թէ իրեն և թէ Մկրտան Յովհաննէս քահանային յայտնէր է որ իր կտակը չինած և իր հարստութիւնը թողած է ազգին, սակայն Ներսէս Պատրիարքի մահէն յետոյ այդպիսի կտակ մը չէ գտնուած և կը կասկածուի որ հանգուցնուող ազգականները կտակը անհետացուցած ըլլան, անոր ժառանգութիւնէն չի զրկուելու համար:

Սիմոն պէյ գիշեր մ' եկած էր տնտեսուի վարժապետանի հետ, որ նոյն գիշերը, այդ տնտեսուի թեմէն յետոյ, աւանդից իր հոգին: « Իր բոլորովին ճշմարիտ մտքով, կը սէ Տիար Չերազ, մեծ մանկալի գոյն մ' առած էր, որ շատ մօտ էր սեւի: Ինչ պատահած էր արդեօք գիշերը, աւանդին տնտեսուի թեմէն միջոցին՝ Պատրիարքին և իր ապիրատ այցելուին միջև: »

Մահուան օրը Պատրիարքին տունը կը գտնուէին Տէր Յովհաննէս քահանայ Մկրտան և Տիար Մ. Չերազ: Երբ այնտեղ կուգայ նաև Սիմոն պէյ, Մկրտան հայրը իրեն կը հարցնէ կտա՞մարից ձայնով մը թէ ինչ պատահեց էր Սրբազան վարժապետանի: Սիմոն պէյ կը գեղնի պահ մը, բայց շուտով կը զգենու վերստին անտարբերութեան դիմակը և կայէնի մը ձեով կը պատասխանէ չեմ գիտեր:

ՀԵՌ ՄԻՒԱԵԼ ՅՕՆ

ՆԵՎԼԻՆՍԻ

Անկիւական "Օպերայի" լրատու գիրը թրքական ծանօթ պատգամաւորին և իր պաշտօնի մասին կը գրէ հետեւեալ տեղեկութիւնները, որք զուրկ չեն շահակամութենէ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՑԵԱԼՆ ՈՒ ՆԵՐԿԱՅՆ

ԹԻՒՐ ԿԱՐԾԻՔԻ ՄԷ ՊԵՄ

Ուրիշ առթիւ մ' ըսինք թէ երկտասարդութեան յատուկ է ու գեղարուի հանրութեան ծառայելու փափաքով: Ուշով ու ուրուշով գըրաւուած այդ փափաքի արգիւնքըն եղող գործօնեութեամբ, յափըշտակուած՝ հեռուէն պլպլացող ապագայի մը հմայիչ յոյսերով և անուշիկ ժպիտներով, աչքերը յառած ապագային, միշտ կախարդիչ ապագային՝ երկտասարդը կը միտի ընտանեակէս անտարբերութեամբ վարուիլ դէպի անցեալն և իր գործիչներն, դէպի հին ժամանակները, ուր մարդկային փափաքներ, ազգային իղձեր չեն կըրցած ստանալ այն գոհացում, զոր ապագան կը խոստանայ:

Ինչ ինչ տեսակներով:

Հէն Յօն Նեվլինսքի վարած է քարտուղարական պաշտօններ վիեննայի արքունիքին և Աւստրիոյ քաղաքային վարչութեան մէջ: Նա կ. Պօլիս այլ բնակած և մասնաւոր վատահոլութիւն վայելած է Սուլթանի քով, որ անոր յանձնած է գիւտնագիտական գաղտնի պաշտօններ Պալքանիան թերակղզիին մէջ և այլուր:

Միայն Սուլթանի նախաձեռնութեամբ և առանց Բ. Դրան և Լօնտրաի օսմ: դեսպանին հաւանութեան և գիտութեան, յանձնուեցաւ իրեն Լօնտրաի պատգամաւորութեան պաշտօնը:

Սուլթանը մեծ անձկութիւն կը զգայ հայկական խնդիրը առանց օտար տէրութեանց միջամտութեան կարգադրելու մասին: Կրտուի որ նա վերջնապէս թոյլ մ' ըսեր է թէ երազական միջամտութիւն է որ ամեն ինչ կապակցեց հայկական խնդրին մէջ:

Սուլթանը կը պահանջէ որ Հայերը իրեն իր թուրքի վիճակներ, ընեն տնտեսալից դիմում մը, առանց որոյ իր կողմէն ու է գիշերով պիտի գայրայնէր իր իսլամ հպատակները:

Պր. Նեվլինսքի արտօնեալ էր Լօնտրաի հայ գործիչներուն ամենահաստատ ապահովութիւն տալու թէ նկատառութեան պիտի առնուէին իրենց ցաւերը, որոց դարման պիտի տարուէր, և թէ իրենց բոլոր օրինաւոր պահանջները պիտի յարգուէին, եթէ իրենք բանակցեցին Սուլթանին հետ վայելուչ և զանազակով մը:

Թրքական պատգամաւորը մասնաւորապէս հրահանգ ստացած էր, Լօնտրաի մէջ յայտնելու թէ՛ հաշտարար ոգով վառուած պատգամաւորութիւն մը արտագին ընդունելութիւն մը պիտի գտնէր երկտեղի մէջ:

Պր. Նեվլինսքի վիեննայի պաշտպանութիւնը կը վայելէր իր պաշտօնին մէջ, որոյ մասին տեղեկութիւն տրուած էր Լօնտրաի Սուլթանին նա Լօնտրա գալէ յառաջ այցելած է Պրիւսիա և Բարիկ, ուր իր բա-

նակցութիւնները քաջաբերական և զան իրեն համար:

Տիար Մինաս Չերազ Պր. Նեվլինսքիի համար կը գրէ իր թիւթի մէջ « 1878 ին հայասէր էր, յետոյ աւելի շահագետ գտաւ թրքաւէր ըլլալ: Նա խոհեմութիւն ունեցաւ "Արմենի" չգիւտնագ, որովհետեւ գիտէ թէ մենք մոռցած չենք իր ընդունած մէկ պատմանշանին պատմութիւնը: »

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս 30 Յունիս 1896

Մանրամասն և ստույգ տեղեկութիւններ ցարդ կը պահին վանի դէպքերուն վրայ, որք արդէն վերջացած են և այժմ, ինչպէս կը հաւաստեն, վանի մէջ հանգարուութիւն կը տիրէ:

Կառավարութիւնը իր արամաւորութեան տակ եղող ամեն միջոց գործադրեց խռովութեան առջեւ առնելու համար: միեւնոյն հոգը ունեցաւ լուրջու գալը և տարածուիլը արգիւնելու մասին: ոչ հեռագիր կուգայ, ոչ եկած նամակներ բան մը կըսեն և ոչ ճամբորդ կայ այն տեղէն: Մինչև իսկ Պատրիարքարանը, իմ առած տեղեկութեանց համաձայն, չունի մինչև հիմայ վաւերական լուրեր: Միայն այսքանը յայտնի է որ Հայերը և 500 հոգի զոհ տուեր են: Պարտող զրոյցներ կան, որոց ճշգրտութիւնը շատ շուր կը վերցնէ: Ոմանք կըսեն թէ Հնչակեանները քանի մը չարագործ Բիւրտը գարկեր են, որոց ցեղակիցները Հայերէն վրէժ առնելու համար յարձակեր են քաղաքին վրայ: յարձակման դէմ գր'ը են Հնչակեանք, Գաշնակցականք և ժողովրդեան մի ուրիշ մասը միացած ուժով և մինչև իսկ կըսուի թէ քաղաքին մէկ մասին տիրելու և մեծ կորուսանք պատճառներ են թշնամոյն:

Զրոյցներէն ոմանք այլ ընդհանրաւոր կըսեն թէ Հայերը Բիւրտը տիրու և թուրքերու յարձակման չեն կրցած դիմանալ, ցրուել և

փախել են, թէ Հայոց տներուն մէջ ապաստանեալ յեղափոխականները ձեռք անցնելու դիմամբ թուրքերը ուժակոծել են Հայոց թաղերը:

Վանի նոր կուսակալ Շէմսէտին պէյի վրայ լաւ կը խօսուի: Իր անուանումէն կը հետեցուի որ կառավարութիւնը իրօք կը փափաքի վանի նահանգը հանգարտեցնել, Բիւրտը տաւարաւորութեան փափաքը սանձելով:

Ս. Պատրիարք Հայրը իր հրաժարելու դիտաւորութենէն ետ կեցաւ առ այժմ և վերստին պիտի նախագահէ ժողովներուն: Արաւ համ փաշաի և իր մէկ քանի տղախահական ու եկեղեցական համախոհներուն անունները նորէն կը շրջագային բերաններու մէջ: առանց մեծ ոմանք փառասիրական ու ոմանք քարասիրական դիտումներով կը ջանան ազդել Ս. Պատրիարքին վրայ որ հրաժարի: ոմանք ալ իրօք համոզուած են թէ օգտակար պիտի ըլլայ Ն. Սրբազանութեան հրաժարիլը: Պատրիարքը պահ մը վարանկցաւ, բայց յետոյ երկտասարդներու և գրագէտներու դիմումներուն, և նոյն իսկ խոհեմաւարդ պահպանողական կարծուած անձերու աշխատանքներուն տեղի տըւաւ և յանձն առաւ շարունակել իր պաշտօնավարութիւնը: Այս ծանրակշիռ խնդրին ամենէն ծանր կէտը սա է որ կարելի չպիտի ըլլայ գրտնել ուրիշ Պատրիարքացու մը, որ ունենայ իզմիլիանի մը երկաթե կամքն ու անկաշառ ուղղամտութիւնը և կարելի է որ Պատրիարքական գահը բարձրանայ Ալըգեանի և Բարթողիմէոսի գարոցէն բարի ծաղիկ մը:

Ասոր համար այժման Ս. Պատրիարքի հրաժարականի լուրը այնքան կը յուզէ ժողովուրդը:

Սելիսարէէ կը գրեն մեզ թէ Յունիս 29 ին կատարուել է տեղւոյն երկուս վարժարանաց մըրցանակաբաշխման հանգեսը, ուր աշակերտք և աշակերտուհիք փոփոխակի երգ'ը և անոնցմէ ոմանք

թեամբ վարուիլ դէպի անցեալն և իր գործիչներն, դէպի հին ժամանակները, ուր մարդկային փափաքներ, ազգային իղձեր չեն կըրցած ստանալ այն գոհացում, զոր ապագան կը խոստանայ:

Այս միտումն ընդունակ է իրեն զարգացման նպատակով մասնաւոր հանգամանքներու ազդեցութեան ներքեւ հետզհետէ աճելու և երբեմն մինչև իսկ արհամարհանքի փոխուելու անցնելոյն գործիչներուն ու գործարուն համար:

Այս պոտնաւաւ է որ մեր մէջ ալ կը գտնուին երկտասարդներ, թէև շատ քիչ թուով, որք արժանի կը դառնան, ոչ մի յարգանք, ոչ մի կարեւորութիւն ընծայել մեր պատմական անցելոյն նշանաւոր

դէպքերուն, անձերուն և հաստատութիւններուն:

Ինչ կարծեն հինքը նորերուն քով: Ինչ կարեւորութիւն ունին հինքը իրենց սկզբունքներով, գաղափարներով և գործելու եղանակով՝ բաղդատմամբ նոր գործիչներու, անձնուրաց նահատակներու, գաղափարի յօժարակամ մարտիրոսներուն հետ: Թողլով հնագոյն ժամանակներ, նոյն իսկ տակաւին ապրող հին սերունդը չդիմանար բաղդատութեան մը ներկայ ժամանակի գործիչներուն հետ: Ներսէս վարժապետեան մը, որ մեծագին ընծաներ կընդունէր Սուլթանէն, կը խոնարհի իզմիլիանի մ' առջև որ կը մերժէ թրքական պատմաւնշանները:

Թողունք անցեալը, կեցցէ ներկայն:

Այսպէս դատողները հնոյն ու նորին արժէքը իրարու հետ բաղդատելու ժամանակ, ըստ մեզ, կը մոռնան միայն մի կէտ, զոր արդար և օգտակար կը դառնայ յանձնարարել իրենց խորին նկատողութեան:

(Շախուռակցի)

արտասաններ են ճառեր հայերեն, պուլկարերեն, և ֆուստայերեն լեզուներով:

Մանչերու վարժարանին դաստիարակը խօսակեր է գալորոցներուն նշանակութեան և սեր կրթական պահանջներուն վրայ: Իր նկատուղութիւններ հաւանութեան և ծափի արժանացը են հանգիստականներու կողմէն, որ հանգէսը թողնէր են գոհ արտով:

ՊՈԻԼԿԱՐԻՈՅ ՀԱՅ ՎԱՐՎԱՐԱՆԱՅ ՄԱՍԻՆ

Մեզ ուղղուած գիտողութեան մի պատասխան՝ կը յայտնէր որ շաբաթական թերթի մը քանի մը թիւերուն մէջ շարունակ մի ենոյն խնդրով զրադիլ ըստ ինքնան առ յարմար է իրօք, և թէ, եթէ մանք չենք խորշիր այն անպատահութեանէ կրթական խնդրոյն համար, պատճառը ոչ այլ ինչէ, իսկայ և թէ խնդրոյն աւագ կարեւորութիւնը և ստիպողականութիւնը Պուլկարահայերուս ազգ. օգտին տեսակետով:

Ուստի շարունակենք: Մեր գալորոցներու թերութեանց մէկ ողբալի շարքը հետեանք է ուսմանց միօրինակ յայտագրի մը չգոյութեան, որ պատրաստուած ըլլար Պուլկարիոյ բոլոր հայ կրթական հաստատութեանց համար: Թուենք մէկ քանին այդ շարքէն:

Ամեն Հոգաբարձութեան և ամեն նոր վարժապետի ազատ տեսարանը թողուած է իր կարծիքներուն և միտումներուն համաձայն ուրոշելու ուսմանց առարկաները, անոնց քանակը և գաւառանդութեան կերպերը, այնպէս որ երբեմն հոգաբարձութեան մը և աւելի յաճախ գլխաւոր վարժապետին փոփոխմամբ, ուսման յայտագիրն ալ փոփոխութեան կենթարկուի, որ եթէ նոյն իսկ բանաւոր հիմարտ վրայ եղած է, միշտ կունենայ իր փնտար սա նկատուածով որ քանի որուն կանոնաւոր յառաջխաղութիւնը քիչ կամ շատ կը կասեցնէ, զանոնք չի կարծիքով յանկարծ այն ճամբէն, ուր կընթանային իրենց աշխատութեանց մէջ:

Այս սակայն՝ նուազագոյնն է վրանաներուն, որք բնականաբար աւելի աւագելի համեմատութիւններ կը ստանան, երբ յայտագրին փոփոխութիւնը կարող և պարտաճառնաչ վարժապետի մը ձեռքով եղած չէ. վարժապետի մը, կըսենք, որովհետեւ այս դարձին մէջ նա է գլխաւոր գերատեսուար և հոգաբարձութեանը, ինչպէս յայտնի է, իրը վաճառական կամ խանութպան, չունին ընդհանրապէս ուսումնական խնդիրներու համար ձեռնհասութիւն, գոնէ փափաքելի չափով:

Այսպէս գալորոցի մ' ուղղութիւնը և իր տալիք կրթութեան տեսիճանը վարժապետներուն կամքին ձգել, աւանդալն շատ անպատահ

ընթացք մ' է, փասնդի կարելի չէ բոլոր վարժապետներուն վերագրել այնքան ձեռնհասութիւն և պարտաւճի պատգամ, որ հանգարտ սըրտով անոնց թողունք՝ պահանջներու և հանգամանքներու համապատասխան ուսման յայտագրի մը յօրինումն, ուր անձնատիրութիւնն ալ խնայած չըլլայ վարժապետական քրտինքներուն:

Վարժապետին աշխատութեան չափը և ուղիները զնահատելու ապահովագոյն ուղեցոյցն է ուսման յայտագիրը, որ կը ցուցնէ թէ աշակերտներն որոշ ժամանակի մը մէջ, որքան բան ուսած ըլլալուն. մանաւանդ գալորոցիս տարեւելիին, քննութեանց ժամանակ, պատահադոյն առիթն է այս մասին հետաքրքրուելու. քննութիւնները ոչ միայն աշակերտներուն, այլ և վարժապետներուն համարաւորութիւնն են և սակայն բնական չէ համար առնել նոյն ինքն համարաւորութիւն, վարժապետին գծած սահմանին մէջ և անոր որոշած եղանակով, այսինքն իրեն յօրինած յայտագրով. և ինչպէս հասկնալու է թէ սահող տարեշրջանի սկիզբը, կամ աւելի յառաջ, երբ յայտագիրը շինուցաւ, աշակերտներն ինչ գիտէին արդէն:

Ընդհանուր Յայտագրի չգոյութեան, այսինքն, գալորոցներուն տեսակ մը ուսումնական անիշխանութեան հետեանքներուն վրայ ասկէ աւելի խօսիլ առ այժմ հարկաւոր չենք տեսնել:

Հարկ անհրաժեշտ է, կը կրկընէմք, բոլոր Պուլկարիոյ հայ վարժարաններուն համար ուսման միօրինակ մի յայտագիր պատրաստել որոյ համար կառավարիչներ հետեւեալ կ'ըսեն:

Բոլոր հոգաբարձութիւնները իրարու հետ բանակցելու են նախապէս այս էական խնդրոյ վրայ և անոնցմէ իւրաքանչիւրին ն'ըկայաւցուցիչը կամ ն'ըկայաւցուցիչները հաւաքուելով որոշեալ տեղ մը, հարկաւոր ի որհրդակցութիւններէ և վիճարանութիւններէ յետոյ համաձայնելու են ուսման լաւագոյն յայտագրին վրայ, զոր կարելի ըլլայ գործադրել ն'ըկայ հանգամանքներու մէջ:

Ազգ. պաշտօնական մարմիններէն, ամեն ազգայիններէ և մասնաւորապէս մեր երիտասարդ և ուսեալ գաղարկարէն թախանձագիրն կը խնդրենք լուրջ նկատողութեան առնել մեր այս առաջարկը:

Ուրիշ առիթի կը յետաձգենք մ'որ տեսութիւն այն կարեւոր խնդրոյ մասին թէ ինչ հիմնական ներկատումն պարտեմք մեզ առաջնորդ ունենալ Յայտագրին յօրինման մէջ:

ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ

Աթուքի մէջ «Միւսթիլ» անունով փոքրածաւալ մի տառութիւնով սկսաւ հրատարակուիլ, որ ձրի կը խրկուի փափաքներուն:

«Միւսթիլ»-ը իր նպատակը և ուղղութիւնը կը սահմանէ այսպէս «Ժողովրդի իսկական շահերը պաշտպանել, իր նիւթական և բարոյական պէտքերը մատակարարելու մի ջոցները ցոյց տալ և միտնալու դաշտաբար պաշտպանել ինչ ժողովրդի ամեն դատարարի մէջ»:

Թերթը ամեն շաբթի գործ պիտի գնէ յեղափոխական կուսակցութեանց մէջ միտնելուն յառաջ բերու և ազգային անջատ ոյժերը միացնելու:

Փափաքելի էր որ «Միւսթիլ»-ը ինչպիսի կուսակցական բաժանումներու պատճառները և հետեանքները և ցոյց տալով այդ պատճառները բառնալու միջոցները, կուսակցութեանց և այլ անջատ ոյժերու միացման մի լուրջ ծրարներն կայացնէր, որով միծառ պիտի ծառայէր իր այնքան համակրելի նպատակին:

Խմբագրութեան գիմն այս հասցեով

Մ. Արշամ, Արևիկ.
(Բոսթ Բեքաթանք)

ՊԵՅՅԻՆԻ ՏԵՎԼԵԹԻԼԻ ԳԵԹԻՐԳԻՍ

Շու կիւնլերաէ եթիլէն խապերէր թեքըար Անատոլիոյ եկնի հէնի գրքիւնլար վուգույա կէլտիլինի պիւտիւրիօր. վան, Նիկիտար, Հէրէկ, Էկին շէհիւրէրին սօգաղարը երգիւնլէր էրմէնի էօլիւրէրի իլէ տօլմուշտը. մէմուլիքին էքսէր ճիւհէթիւնաէ կէլէն 1895 սէնէրին տէհ շէթ ու հէյէճանը հիւրմիթմէկտէ տիր:

Թիւրքիտներն պու կիւնլի շու աշխարհա գարը՝ իւրըստիյան համիսի աստ օլնտան Էվրօրա տէվ Էթիլէրի իսէ հալընը քէնտի մէն. ֆաթիլարը նօքաաւորնտան պագուպ, մէտէնիլէթին Էթէսի օլնտ Օսմանը հիւրմիթմէթինի վիճուտի նի 20 ինճի տարա մ'որս պըրագ մաք էմէլինտէ տէվամ իթմէկտէ տիրէր: 30-40 սէնէլէրաէն պերու միւթէտալտ ահանամէլէր վէ իսլա. հաթմ ճէտվէրէրի իլէ մէմուլիքին ումուսի վէ իսուսուսի իսլա. հաթմ. նը տէր էօհտէ իտէն թիւրք հիւրմէթի անա մուգաղէլ, սէնէ պէ սէնէ, կիւն պէ կիւն մէմուլիքին հէր պիր ճիհէթիւնտէ թէլիլաթ, պարագարը վէ թաւուսպը իսլա. միլէյի օլ տէրէճէ իլէրի կէթիւր. միւլ տիր քի, օ կիւլաէն հուսուլա կէլէն սէմարէի մէգրուհէի պուլա պիւրէր պիւրէր կէտուէրմէք գալտ աստ իտէրիլ:

Թիւրք հիւրմէթի իսլա. հաթմ իճրա իտէմէլ վէ թիւրք միլէթի հաթմիլէթ հուգուգուս լիւրգէթ

քէսպ իտէմէլիլ օլտուլու կիւնէլ կիւլի աշիւթ'ար իքէն, վէ պու ինք'արը նագաղիլ պիր հագիլէթ նէ վինտէն պիլթիւն մէտէնի միլէթ. լէր թարաֆընտան թէլաքը օլուն մագաա օլտուլու հալտէ, պու հագիլէթին ագալնէ Էվրօրա հիւրմէթմէլէրին էմէլիլաթտա պուլունմալարը մէտէնիլէթ վէ ինտանիլէթ նօգաաի նագալընտա աթիվ օլունըր աշխարհա օլմաուրը Էվրօրա վէ Ամէրիկա միթպուտթը էհալի իլէ պէրապէր պաղըրմագաա տըր. ֆա. գաթ, հէյֆաթի, էհալի սէսի վէ ասալէթ նիտաուր հիւրմէթմէլէր հալընէլէր տուլուրմաք վէ տիլլօմաթ մէք աշխարհընը գըրմագ իգ. թիւրքընա մալիք օլտուլու գաաար պու կիւն պէնի. պէնէր (մարդկային ցիլ) թէրագըր իթմէլիլ տիր:

Իշթէ պու սէպէպտէն Էվրօրա հիւրմէթիլի ինտանիլէթ ու ա. տալէթ իսլա. ֆընտա սէրպէստճէ Էթիլիգալար շէվիլիլա, մատտէն վէ մանէն իգլիտաւարը վէ իպ. բանմըլ օլնտ թիւրք հիւրմէթի. նի այագաա թուլմագ իսթէյօր. լար. նէթէքիմ, կիրիտտէ 40-50 քէօլէրին թիւրքիլէր թարաֆընտան հաղըմաուրնա, պիւլէրճէ գարը գըլ վէ թըլլ շօմուգալըն ասքէրէր վասիթաուր իլէ թէլէֆ օլունմաուրնա միւգաղիլ Էվրօրա շու պէտ. պալտ ասալի թիւրքաէն գուր. թարմայա եարաւմ իթմէթիկտէն մատտէ, կիրիտիլէր ճանսիւրէրանէ գաղկալարը տիւլմանլարնա գալէ պէ իթմէկտէ օլտըղարը սըրաաա թիւրքիւնըն մուհաֆազաւընա գօլ մայա ապա չէքիւնմէտի:

(տէվաւի)

ՄԻԻԹԵՆԵՎԱԿՑԻ

Յորանանըն Ճիւհիւրիլէթ ըէյիսի Միւսիւ Ֆէլիքս Յօրն իւլէրինէ, Բարիտտէ Յօրնաուա նա. մընտա պիրիսի իքի էլ րէվօլէր պօլաթմըլ իսէ տէ, իսապէթ իթ. տիրէմէլիլ վէ տէրտէսիթ օլունմուշտը. իսթիլթագընտա իսէ՝ վուր. մագ գաաաի իլէ օլմայուպ հալա. յա պօլաթմըլ օլտուլունու վէ քէն. տիսի պիր էտիլ (գրագէտ) օլուպ Մաւր իւնվանը իլէ պիր քիթա. պըն մուէլիլի իտիլիլի պէյան իթմիլ տիր: Միւսիւ Ֆէլիքս Յօր պիլա քէտէր սէրաաա ալաթիլիտէ, էհալի կաղաւրն Ֆէլիքս Յօր, եւալաւըն Յօրաւա նիտաւարը իլէ ա. նը ալըլաւմըլ տըր:

Բարիս կաղէթաւարըն պէյանը. նա կէօրէ, Յօրնաուա պիր տէլի օլուպ, իգա էլլէտիլի ճիւրմ աղըլ գալիֆիլիտէն իլէրի կէլիլ օլտուլունտան անը թիւրքիւնէյէ գարաւմըլար տըր:

Հալմէթլու Միւլաֆէրէտտին Շահըն թաշտա ճիւլիւսիւ միւնա. սիպէթի իլէ, Լօնտաւ Էրմէնիլէրի թարաֆընտան Մ. Չէր սլ, Ն. Ն'ր սէս'ան վէ Ս. Պագրամ էֆէնտի:

լէր Աճէմ սեփորինէ իճրաի թէպ-
րիզաթ ու պէյանը ուսուցանելով
պիւր թէպրիքնամէ թաղաթիւ իթ-
միշէր տիր: Սեփոր հազարէթէրի
իպրազը խօշնուտիյէթլէ մէպրիւ-
թէպրիքնամէյի Շահ հազարէթէրի-
նէ կէօնտէրէճէյինի վէ պոնտան
պէօյլէ Աճէմիսթան իւրմէնիլէրինին
տահա զիյատէ հիմայէ վէ մուհա-
ֆազա օլունաճազարընը պէյան
իթմիշ տիր:

Սթանպոլ կողէթալարըն հազ-
արըլարըն նապարէն Մըսրտա
նէշը օլունան Նիզամ կողէթասը
թաթիլ օլմուշ վէ մահարըրի Մու-
րաա պէյ Մըսրտան իսրաճ օլուն-
մուշ:

Բուսիա հիւքիւմէթի պիր մի-
լիար ֆրանգ իսթիզարազ իթմէկ
իւզրէ Բարիս, Պէուլին վէ Լօնարա
պանպարը իլէ մուխապէրաթտա
պուլունիյօր:

Տէյի քոնիքլ նամ ինկիլիզ կա-
զէթասընը Ստանպոլտան ալտըլը
մալիւմթա կէօրէ, Տիարպէքիւր
վիլայէթինաէ 60,000 ֆիւրապէր իս
հան իսթիւզ, քէօյլէրի հազմա իթ-
մէքտէ տիրէր ապա մէկհէպ ու միւ-
լէթի թէֆրէք իթմէկսիլին:

Սայիր շայանը էմիլիէթ մէնպա
լարտան տախի թաստէք օլունուր
քի, Տիարպէքիւրին իքիւնի պիր
զըրկընընա մէյտան վէրմէկ իւզ
րէ Ֆրանսըզ էլիսի Պապը Ալիյէ
պիր շէտիտ նօթա վէրմիշ տիր
Լինիս քաշանըն Տիարպէքիւրին չըք
մասընը թալէպ իտէրէք վէ տէմիշ
տիր «զըրկըն օլմազտան էվէլ վէր
տիլիմիզ նօթա սէմէրէսիզ գա-
լուպ զըրկընա մէյտան վէրիւտի
չիմտի տէ էլէր պիր հատիսէ վու
գույա կէլիւրսէ, թիւրք հիւքիւմէ-
թի մէսուլ տըր» . այնը պիր նօթա
ինկիլիզ սէփորի տախի Պապը Ա-
լիյէ վէ սուլթանա թաղաթիւ իթ-
միշ տիր:

ԵՆՆԻ ԳԸՐԿԸՆ

Տէյի-Քոնիքլ նամ ինկիլիզ կա-
զէթասընը Սթանպոլտան ալտը-
լը հալաթիսէ նազարէն, էլիւնսէ
հէնի պիր զըրկըն վուգու պուլմուշ
վէ էրմէրիլէրտէն 400 քիշի գաթի
օլունուպ մէմէքէթ հաղմայա վէ-
րիլմիշ տիր:

ԿԻՐԻՏ ԻՍԵԱՆԸ

Մէճլիսի ումուճի աշըլտը իսէ-
տէ նիզամը վէչի իւզրէ թէճէմիւլ-
սիւ վէ միւլէքքէրէսի միւլքին օ-
լամաւը. աւանըն միւլթէաստի մա-
հէլլէրինտէ գալիլար վէ թէլէֆի-
յաթ էլան էկսիկ օլմայօր:

Եունան հիւքիւմէթի հէնի վու-
գույա կէլէն գալիլար իւզրէրինէ
խուսուսի պիր նօթա իլէ տէվ-
լէթէրին նազարը տըգգէթինի տա
վէթ իթմիշ տիր, վէ գօնաօլոսիւր
գօմանտան Ապուլլահ քաշանըն

Կիրիտան իսրաճընըն իգթիլա-
սընը էլիլէրէ պիւտիւրտիլէր:
Եունան հիւքիւմէթի սինօլլարը
նըն թաղիլէսինէ գարէր վէրտի:
Գարըշըզըզարա պիր նիհայէթ
վէրիլմէկ իւզրէ, էլիլէր Կիրիտ ա-
քէրի Գօմանտանընա թէլէսիլի թա-
լիմաթլար կէօնտէրիլմէսինի Պապը
Ալիտէն թալէպ իթտիլէր:

Տէվլէթլէր Ալէրօ ահմանմէսին-
տէն պիր նօգտա իլէրի կէլմէմէյէ
գարար վէրմիշ օլտուզարընտան
թիւրք հիւքիւմէթինին մուվաֆա
գաթ իթտիլի շարթլարը էրիթրօ
րիյէ վէ խըրստիյան մէպուլարա
հէր հալտէ գապուլ իթտիլմէկ
իւզրէ էլիլէր Գաննա Գօնաօլոսիւ-
րընա թալիմաթ վէրմիշլէր տիր:

Քէզա Գաննաուաքի Եունան
գօնաօլոսուն տախի տիկէր գօնա-
լուլարըն պու մաքսէտ ու մուսալէ-
լէսինէ իշթիւրաք իթմէսի տէվլէթ-
լէր թարաֆընտան Եունան հիւ-
քիւմէթինէ թէքլիֆ օլունուր:

Պիր թէլէկրաֆա նազարէն, մէ-
պուլար ինէիտէն մէճլիսին թէճէ-
միւսինէ հիւսնիւ իրզա կէօստէր-
միշլէր, վէ Կիրիտ իսթիլալըն նի-
հայէթ պուլմաւընա սըլուքէշ օ-
լանպար պու մուվաֆազիլէթտէն
տօլայը խօշնուտ օլմուշլար:

ՏԻՐԱԶԻԼԷՐ

Թահիր Բաշա 24 թապուր վէ
4 թօքը ալայլարը իլէ Հօսանա
կիթտի: Թիւրք մէնպալարընտան
ալընան խապէրլէր հէրնէ գառէր
առքէրլէր Տիւրքիլէր իւզրէրինէ պէօ
յիւկ ֆիթիւհաթլար իճրա իթմիշ
օլտուզունու պիւտիւրտիլէր իսէտէ,
պու հալաթիսին մուպալազալը օլ-
տըլը վէ Տիւրքիլէրին իլէրլէրտէ
պէօյիւկ գուվէթլէրէ մալիք պու-
լընտըզարը սօն թէլէկրաֆաթտան
անլաշըլմը տըր:

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱՐ

(Աթանա Պալպանիք)

Վիեննա 20 Յուլիս. "Գօրէսթօն-
տան քօլիթիլլէն Սէլանիկտէն ալ-
տըլը խապէրլէրէ նազարէն, 110
քիշիտէն իպարէթ իւշ ուֆազ չէ-
թէլէր Բօքօք տաղլարընտա մէվգի
լէր թուլթմուշլար վէ իքի պուշուք
թապուր իլիյատէ վէ պիր թօքնու-
ալայը անլարը թահտը մուհասէ-
րէյէ ալմը տըր:

Աթինա 20 Յուլիս. Հէրալիիօնտա
10 խըրսիթիյան գաթի օլունուպ,
չօզլարաէ եարէլէնմիշլէր տիր: Իքի
վարօր Հէրալիիօնա կիթմէկ իւզրէ
Գաննաուաքի հարէքէթ իթտիլէր:

Ստանպոլ 20 Յուլիս. Աշկիլիլէրի
թաղիլ իթմէկտէ օլան պէշ պու-
կար առքէրլէր թիւրքիս սինօրու
տախիլինտէ տէրաթթ օլունմուշ
օլտուզարընտան, Պուլկար հիւքիւ-
մէթինին սինօր մուլաֆազաւը հազ
զընաա մէսուլ օլմաւըլընա տայիր
իթտիլի քրօթէստ իւզրէրինէ սէր

պէստ պըրազըլտըլար:

Լօնդոն 20 Յուլիս
Խարրիք ճիվսընա 400 խը-
րսիթիյանլարըն թէլէֆի վէ քէզա
վանտ փուգույա կէլէն սօն իս-
թիլալար հազգընտա խարիճիյէ
նազըրընըն խապէրի օլտուզունա
տայիր Լօրտ Սալըզարը մալիւմա-
թը օլմաւըլընը պէյան իթտի:
Գըրկընլարըն նէշը ու իլան օլմա-
սընա Նազըր մուխալէֆէթ իթ-
մէկտէ տիր, զիրա նէշըի հալինտէ
թիւրք վէ խրիսթիյանլար պէյին-
տէ իսթիլալ վուգույինէ սէպէպի-
յէթ վէրիլմէսի մէլհուզ տըր:

Տիարպէքիւր վալիսինէ իոնաա օ-
լունան ճիւրմլէրի Պապը Ալի թէք-
զիպ իսթիւզ, մէմուրիլէթինտէն-
թարա օլունմայաճաղընը պէյան ի-
տիյօր:

Վաա օլունտուզու իւզրէ մուհա-
ֆազաքիւրանէ թէտպիլլէրտէ պու-
լունմազ իլին, էլիլէր պիր առքէ-
րի գօմանտանըն թայինին թէք-
լիֆ իթտիլէր:

Էրմէնիստանտա իսթիլալար վու-
գույա կէլմէսի թաստիզ օլունմա-
յօր:

Այնթապաա հիւքիւմէթի մու-
հէլլիյէնին հարէքիւթը հալիյէսի
էմինիլէթ ու տայիլշին իսլալընա
սէպէպ օլաճաֆ տըր:

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՕԳՏԱԿԱՐ ՁԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

Երիտասարդական խմբի մը նա-
խաձեռնութեամբն ախըթաք կի-
րակի օրը մանչերու վարժարանին
մէջ գումարում մը տեղի ունեցաւ,
ուր որոշուեցաւ ծրագիր մը պատ-
րաստել լսարան մը և հանրային
փճաբանական գումարումներ հա-
տատելու համար:

Ընտրուեցաւ գիւմն մը չորս ան-
գամէ բաղկացեալ, որոց յանձնուե-
ցաւ ծրագիրը պատրաստել խորհր-
դակցութեամբ ուրիշ չորս անձե-
րու հետ, որք նոյնպէս ընտրուե-
ցան ներկայից քուէով:

Յաջողութիւն կը մաղթենք բո-
լոր սրտով:

ԹԵԱԹՐՕ

Պու կէլէն ճումա էրթէսի ազաւմը
չէհրիմիզտէ պանիօլար ճատտէսին-
տէ քի թէաթրօտա էրմէնի գում-
բանտար թարաֆընտան իճրա օ-
լունան "էքի չափուշլար" նամ օ-
լուն հազըրունըն մէմունիլէթինի
միւլիպ օլտու: իճրա օլընան տը-
րամըն ճալիպի տըգգէթ օլմասըն-
տան մաատէ ազլթէօուլէրտէն խու-
սուսի օլարագ Պապանան, Արշակ
վէ Պէնիլիան էֆէնտիլէր քէնտի
լօլլարընըն իգթիլաւը վէչիլէ վէ
խասսէլէրի իւզրէ իպրազը մէ-
հարէթ իթտիլէր: Խալընըլ օլու-
նուն իլք զըսմընտա Պէնիլիան է-
ֆէնտի սէսինին տէրէճէսինէ վէ պա
զըլարընա թէլէֆիլլէրինէ պիր
ալ տահա տըգգէթ իթմիշ օլտա-
լար իսթի, հազըրունու ֆէվքէլաւտէ

խօշնուլ իթմիշ օլաճազլարտը:
Թէաթրօ էլլէննէ օլմապտան պի-
յատէ պիր մէքլէպ տէմէկ օլտու-
զունտան վէ շու հէնի գումաւն-
ալայը թէաթիլ իտէնլէրտէ իսթի-
տաա ու խասսէ սահպի կէննէր
պուլունտըգլարընտան, անլարը թէշ
վիգ իսթիւզ ճէսարէթլէնտիլմէկ
էհալինին վազիֆէսի տիր:

ԱԶԴԵՐ

"ԻՐԱՆՈՒՆՔ"ի վարչութիւնը
կը յայտնէ որ յանձն կառնու պատ-
րաստել Հայերէն, Պուլկարերէն, Ֆը-
ռանսերէն և Յունարէն տառերով
ընկալագրեր, հասցէներ, նամակազը
ուլիներ, մահազգեր, յայտարարու-
թիւններ, հարսանեաց և այլ հրա-
ւիրագրեր, այցաքարտեր ևն, ևն:

Գնեք չափաւոր
Փափագողք պարտին դիմել խմ-
բագրութեան հասցէին:

Ի. Ս. ՄՈՒՇԼԷՐ
ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺ

Սօփիան հոս հասած ըլլալով
կը ծանուցանէ թէ մինչև Օգո. 25
հոս պիտի մնայ. իրեն գիւմնները
պիտի ընդունիր տունը (Պ. Արօս-
թօլիտիսի դեղարանին կից) ամին
օր առաւօտեան ժամը 9 էն 12 և
կէսօրէն յետոյ 3 էն 5

ՆԻԿՈՂՈՍ ՍԻՍԱԿԵԱՆ
ՆԿԱՐԻՉ

Բրեսլաւքա փողոց, Պ. Քաւա-
պօֆի տան ներքեւ թիւ 3:

Պատիւ ունի ծանուցանել Ար-
գոյ Հասարակութեան թէ յանձն
կառնէ պատրաստել պատկերներ,
թէ իւզաներկ և թէ մատիտով
իսկականին յար և նման. նոյնպէս
լուսանկարներու վրայէն կը պատ-
րաստէ նկարներ պահանջուած մե-
ծութեամբ:

Պատրաստ է նաև գասախօսիլ
փափաքողներուն:

Շատ չափաւոր գներ:

ԳԱՌՆԻԿ ՏԵՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ

Ամն տեսակ գրեանց և տպագ-
րական արտագրութեանց, զանա-
զան պատկերներու և այլն:

ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Արմէնիա, Արարատ, Մշակ
Արար, Հայք, Հանդէս սուսօր
եայ, Ազգագրական հանդէս, Տա-
րազ, Աղբիւր, Լուսնայ, Հորիզոն,
Բազմապէս, և իրաւունք, թեր-
թերու:

ՀԱՅԹԱԹԻՉ

Հ. Քիւրէրգի և այլ աշխարհագ-
րական քարտէսներու, Եւրոպական
ընդուաւ ամեն տեսակ գրեանց և
հրատարակութեանց:

Հաստատեալ 1890 թ. Բոնաւք: